

ارزیابی و همبستگی اختلالات حرکتی با سلامت عمومی سالمندان ساکن سرا

فاطمه منصوری، زهرا کریمی، آذر درویش پور*

۱. دانشجوی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران
۲. دانشجوی پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران
۳. استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی و پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران. darvishpour@gums.ac.ir (نویسنده مسئول)

مقدمه: با افزایش جمعیت سالمند، شیوع ناتوانی های جسمی به عنوان مشکل جدی بهداشت عمومی از سیر صعودی برخوردار خواهد بود و انتظار می رود در آینده درصد قابل توجهی از سالمندان جامعه در فعالیت های روزمره خود به دیگران وابسته باشند. هدف از این مطالعه، شناسایی و ارزیابی اختلالات حرکتی سالمندان و بررسی ارتباط آن با سلامت عمومی سالمندان ساکن سرا می باشد.

مواد و روش ها: این پژوهش مقطعی، روی ۴۲ نفر از سالمندان ساکن در یکی سرای های سالمندان استان گیلان در سال ۱۳۹۵ صورت گرفته است. جهت ارزیابی اختلالات حرکتی، از پرسشنامه ی توانایی فعالیت های روزمره (DI-GHS) و به منظور ارزیابی سلامت از پرسشنامه ی سلامت عمومی (GHQ) استفاده شده است. روایی و پایایی ابزارهای فوق در مطالعات زیادی مورد تأیید قرار گرفته اند. برای نمونه گیری از روش سرشماری استفاده شد؛ بدین گونه که کلیه افراد سالمند مقیم در مرکز منتخب که در پاسخ به سوالات همکاری می کردند انتخاب شدند. پس از جلب همکاری مسئولان و نمونه ها و اطمینان دادن به آنها در خصوص محرمانه ماندن اطلاعات، داده ها با ابزار های مذکور از طریق مصاحبه و مشاهده توسط دو نفر از پژوهشگران جمع آوری شد. داده های جمع آوری شده به نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ منتقل و با استفاده از آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج به دست آمده نشان داد که اکثریت سالمندان مقیم، مؤنث (۶۴/۳٪) و در رده سنی ۷۵-۹۰ سال (۵۴/۸٪) قرار داشتند. از نظر وضعیت تأهل، اکثریت همسر فوت شده (۶۶/۷٪)، در رابطه سطح تحصیلات، اکثریت (۸۵/۷٪) بی سواد و از نظر ابتلا به بیماری های مزمن شناخته شده، اکثریت (۸۵/۷٪) سابقه مثبت را ذکر نمودند. در رابطه با اختلالات حرکتی، اکثریت جهت ورود و خروج از بستر (۴۷/۶٪)، قدم زدن در اتاق یا سالن (۴۰/۵٪)، بالا و پایین رفتن از پله (۴۲/۵٪)، خروج از سالن و قدم زدن در محوطه (۳۸/۱٪)، کوتاه کردن ناخن و حمام کردن - دوش گرفتن یا شستن کل بدن (۶۶/۷٪) دچار عدم توانایی و وابسته به کمک دیگران بوده و بطور کلی از نظر توانایی فعالیت های روزمره اکثریت (۴۲/۹٪) دچار ناتوانی خیلی شدید و درصد کمی (۴/۸٪) قادر به انجام فعالیت های روزمره خود بودند و مابقی در رده ناتوانی متوسط قرار داشتند. در رابطه با ارزیابی سلامت اکثریت (۷۳/۸٪) از وضعیت سلامت مناسبی برخوردار نبودند. ضریب همبستگی پیرسون، ارتباط معنی دار بین توانایی فعالیت های روزمره و سلامت عمومی نشان نداد (۰/۵ > P).

بحث و نتیجه گیری: با توجه به شیوع بالای اختلالات حرکتی و ناتوانی شدید سالمندان در انجام فعالیت های روزمره، اجرای مداخلات توانبخشی جهت کاهش آنها توصیه می گردد تا از این طریق موجبات حفظ و ارتقاء زندگی سالم و فعال برای سالمندان فراهم گردد.

واژگان کلیدی: اختلالات حرکتی، سلامت عمومی، سالمندان، سرای سالمندان، توانبخشی پیشگیری